

Institut pro demokracii a ekonomickou
analýzu – IDEA

Survey of health, ageing and retirement in
Europe, SHARE

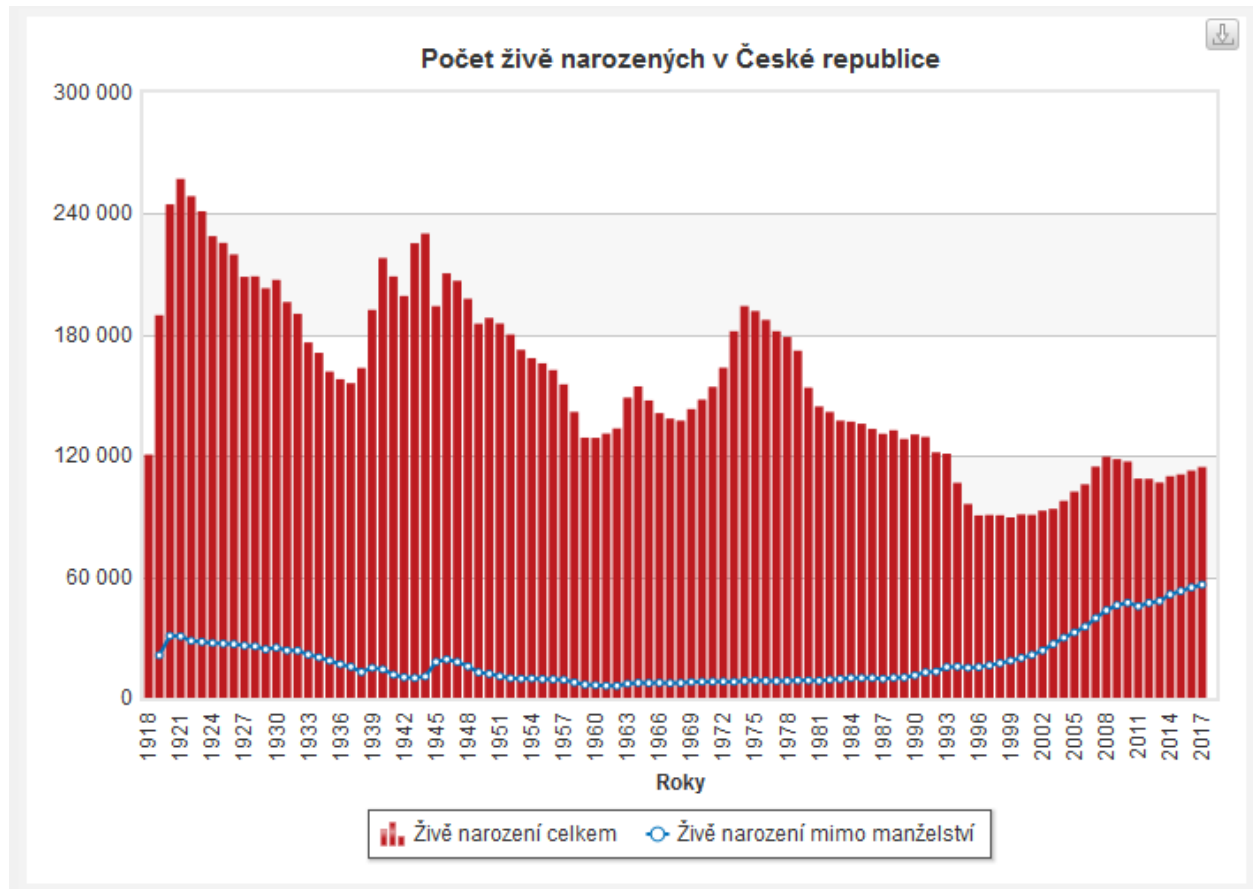
Starší pracovníci na trhu práce: poučení pro penzijní reformu

Filip Pertold

IDEA při CERGE-EI

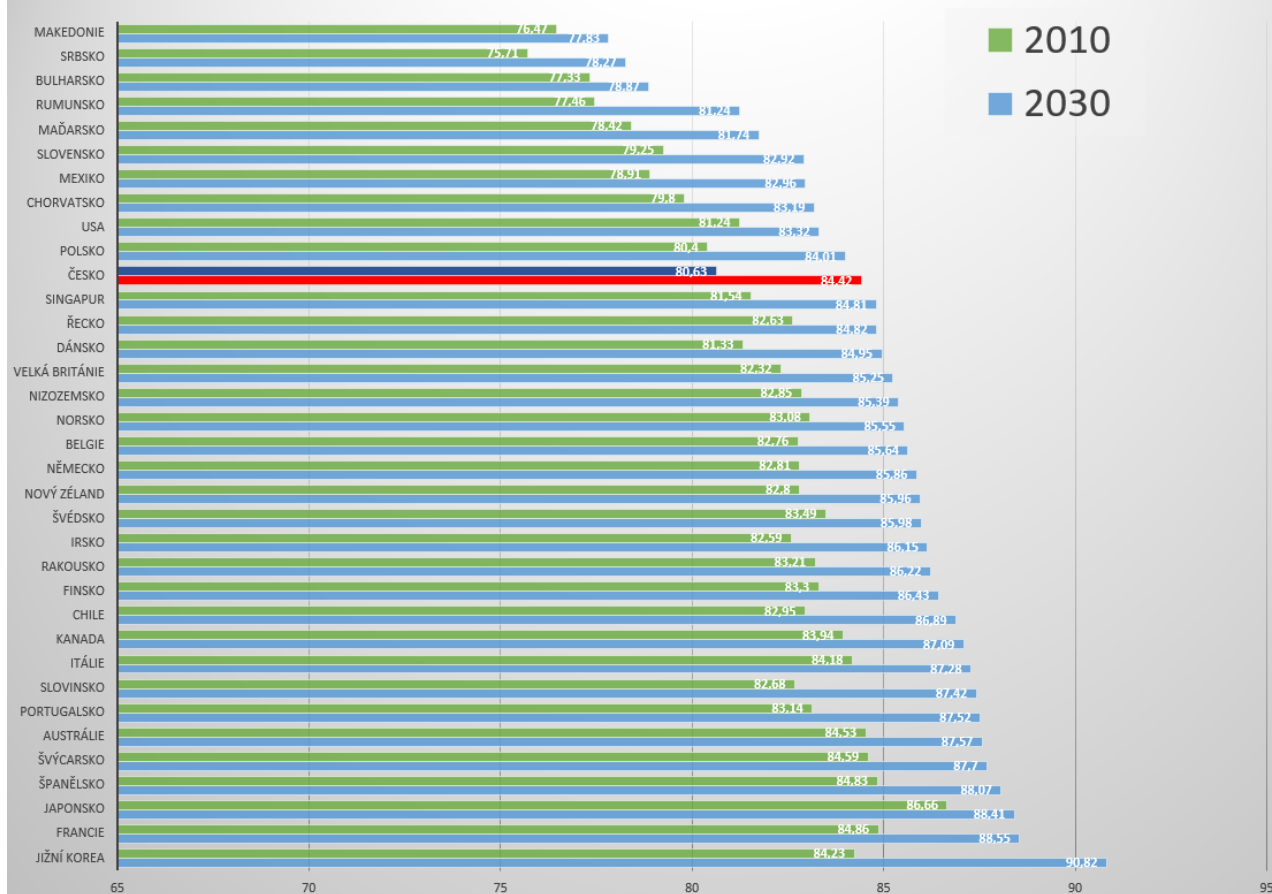
CERGE-EI je společné pracoviště Univerzity Karlovy v Praze a Akademie věd ČR

- Demografické trendy
- Interakce s důchodovým systémem
- Jak se chovají lidé před a během odchodu do penze? Mezinárodní srovnání s SHARE
- Implikace pro důchodovou reformu

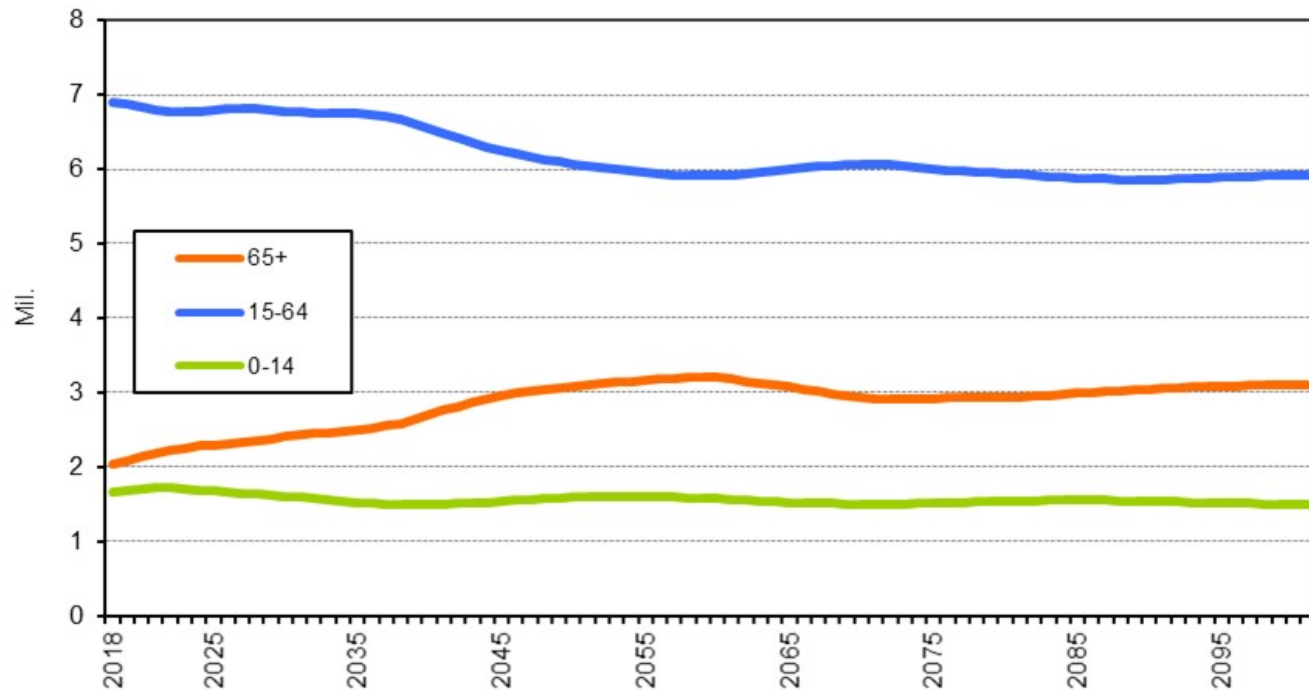

Délka dožití roste a bude růst

Průměrná doba dožití žen

Očekávaný vývoj počtu obyvatel podle hlavních věkových skupin
do roku 2101
(střední varianta projekce; k 1.1.)

Pramen: Projekce obyvatelstva ČR do roku 2100, Český statistický úřad, listopad 2018

- Dominantní průběžně financovaný I. pilíř:

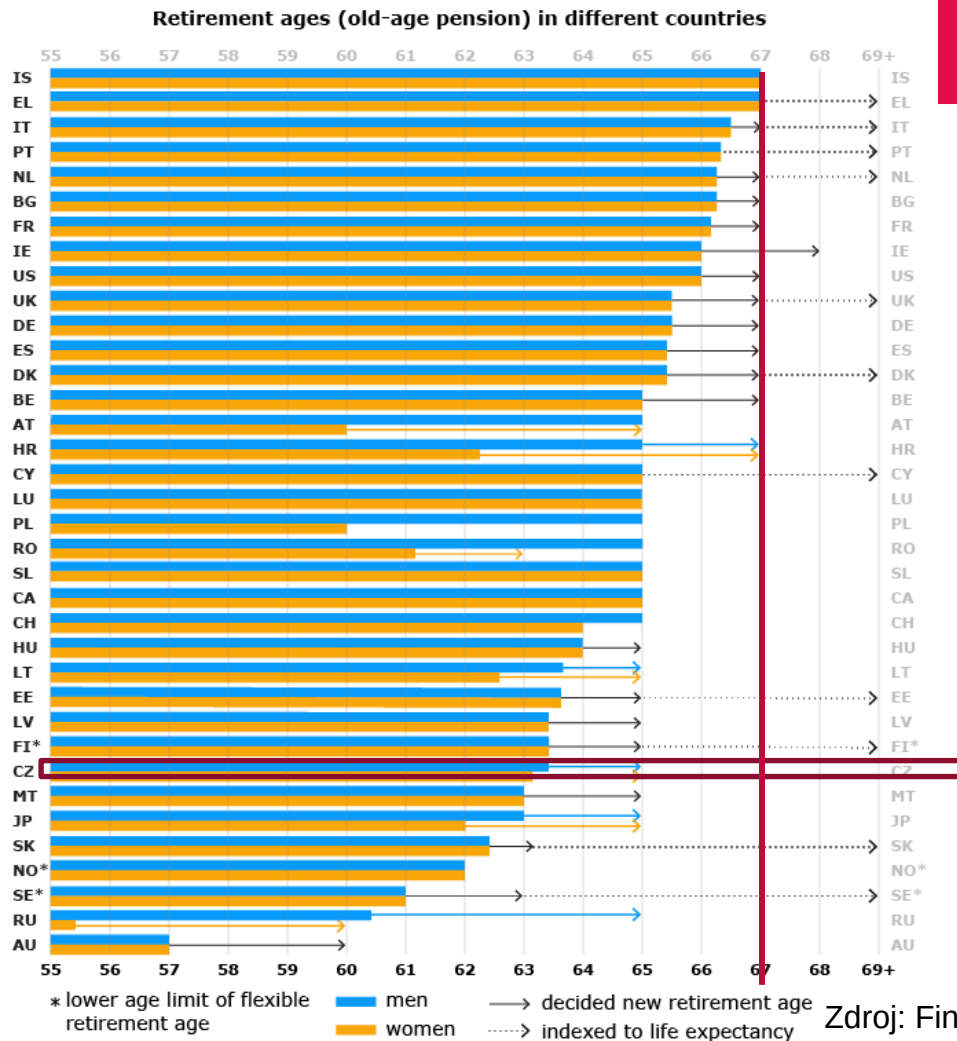
Výnosy: počet pracujících*produktivita práce*efektivní průměrná daňová sazba

Náklady: výše důchodů*počet důchodců

- Fondový, státem organizovaný, II. pilíř neexistuje a asi ani nebude existovat.
- III. pilíř je a bude doplňkový.

Co z toho plyne?

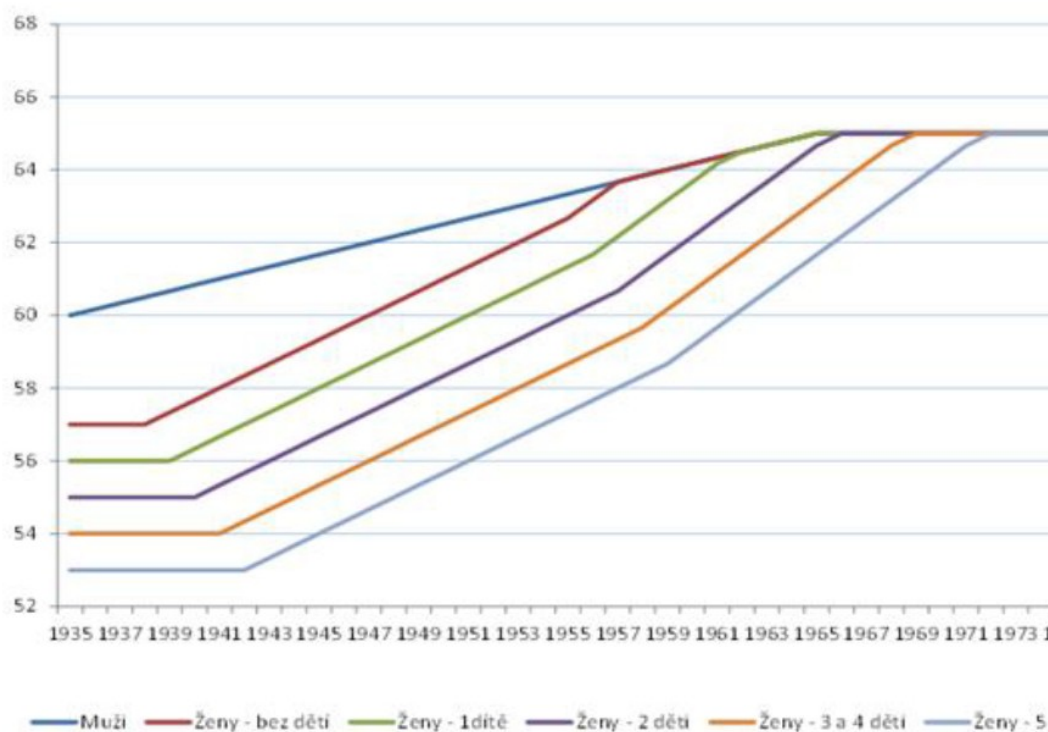
- Uchování náhradového poměru 40%: důchod/průměrná mzda bude obtížné.
- Klíčový bude trh práce, uchování maximálního počtu pracujících vzhledem k narůstajícímu počtu lidí 65+.

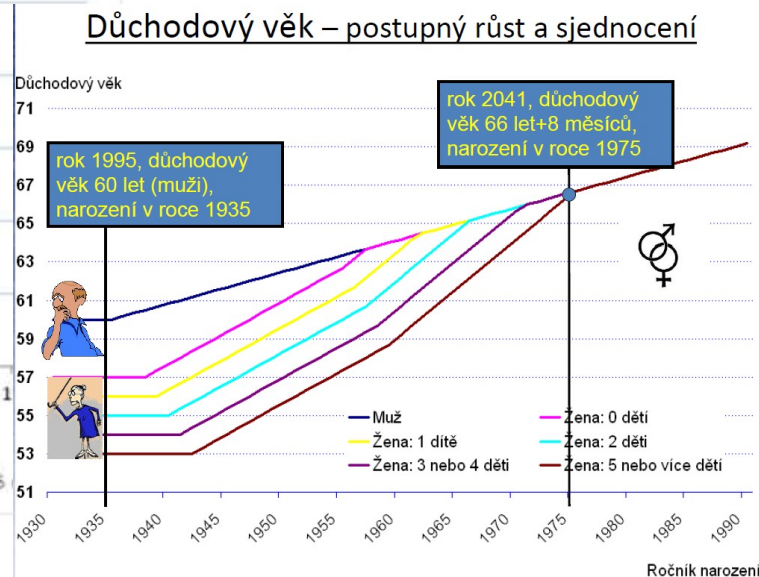
Zdroj: Finnish Centre for Pensions

Důchodový věk – pro generace 1965 a mladší zastropován na 65

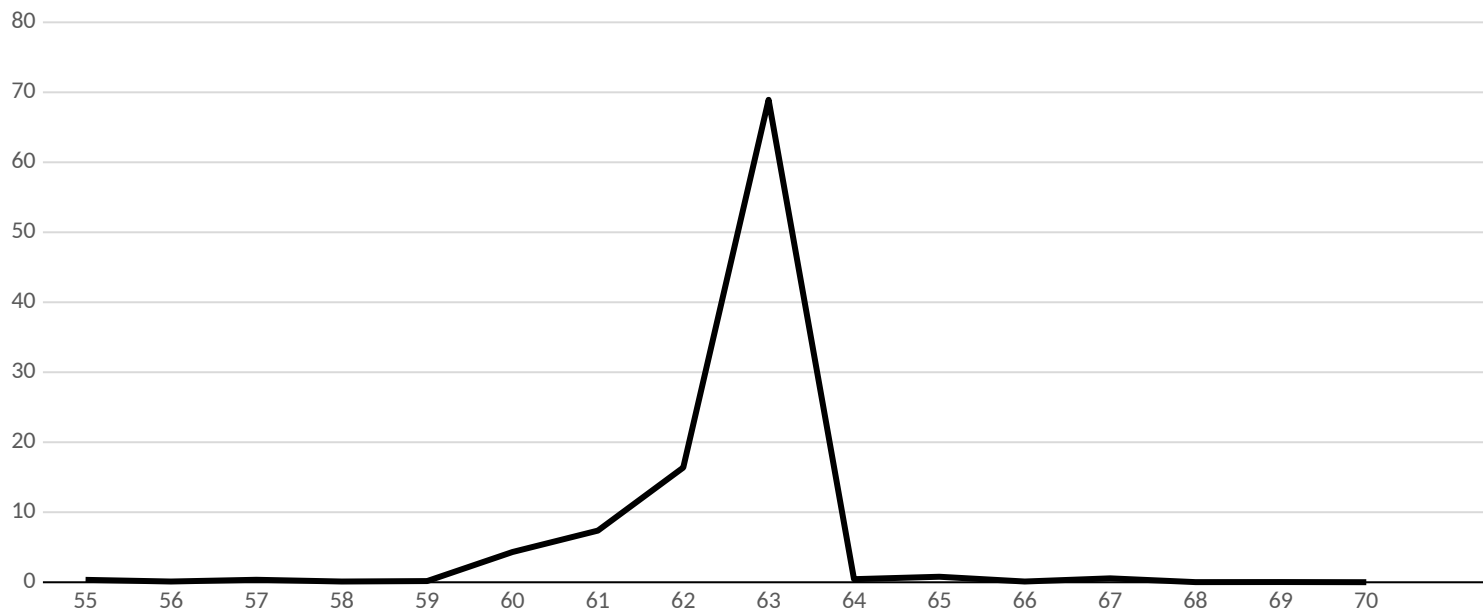
Graf 1 — Proces zvyšování důchodového věku podle zákona č. 155/1995 Sb.

Zdroj: MPSV

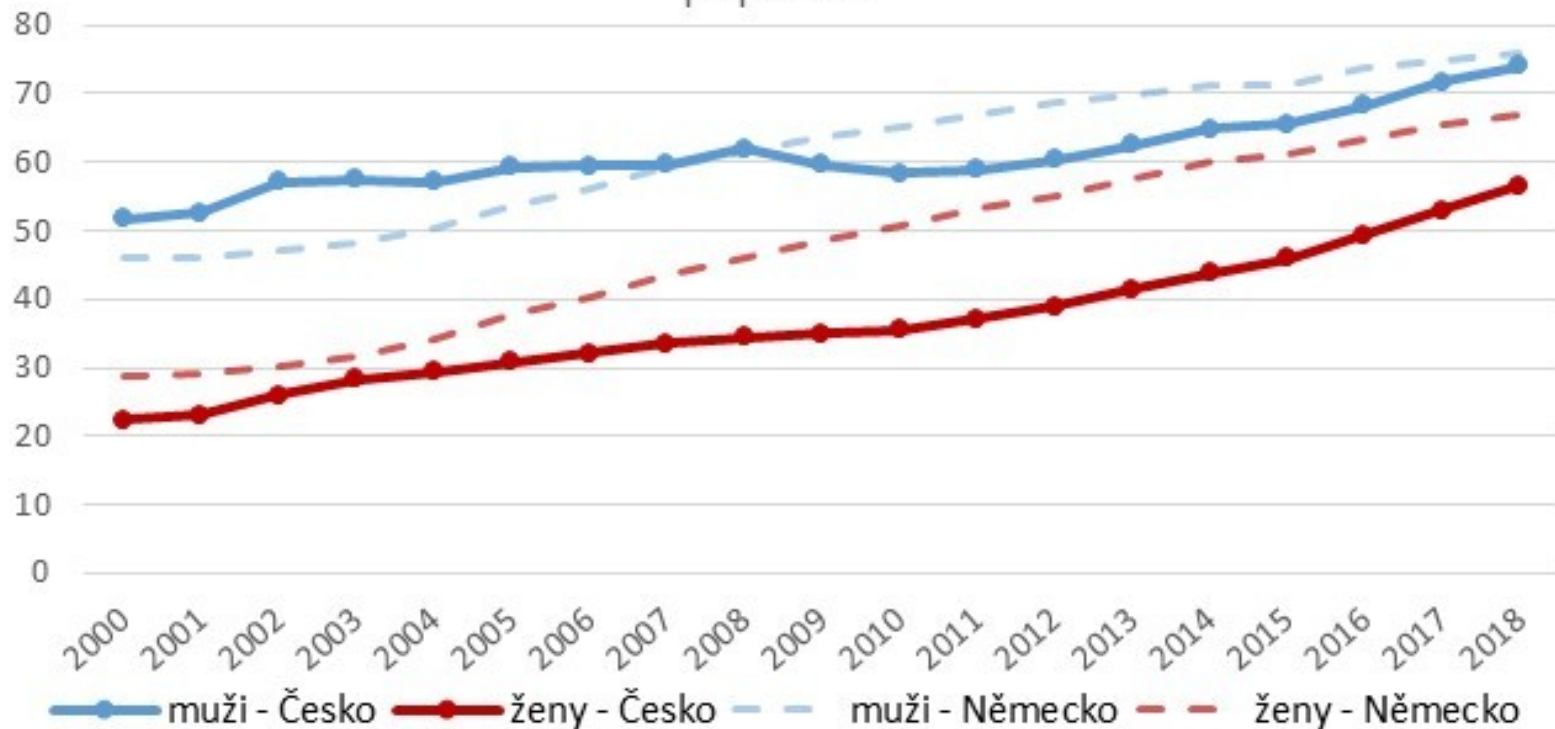
Podíl věkových skupina na nově přiznaných starobních důchodech (muži 2018)

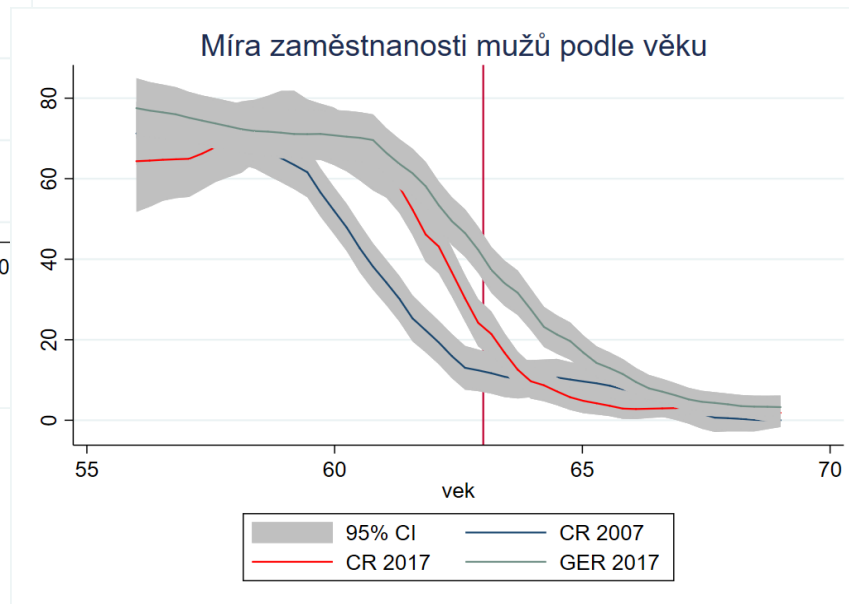
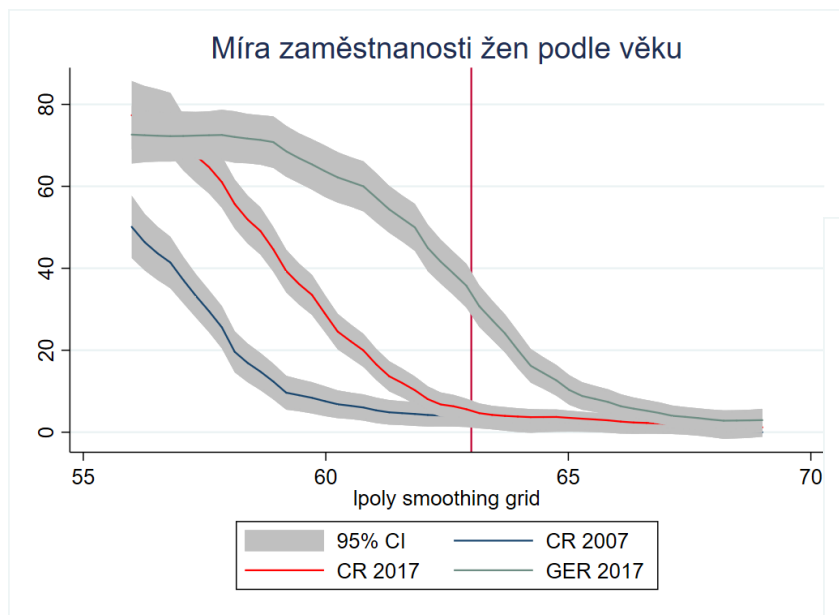
Zdroj: Statistická ročenka (ČSSZ)

Významně se zvyšuje se míra zaměstnanosti starších

Zaměstnanost věkové kategorie 55-64 let jako procento dané populace

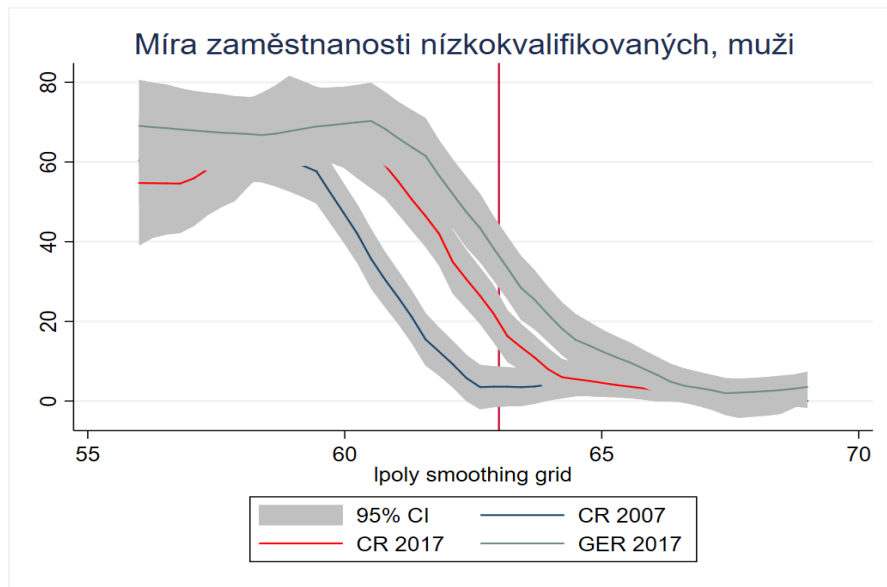

Odchod do důchodu podle věku v šetření

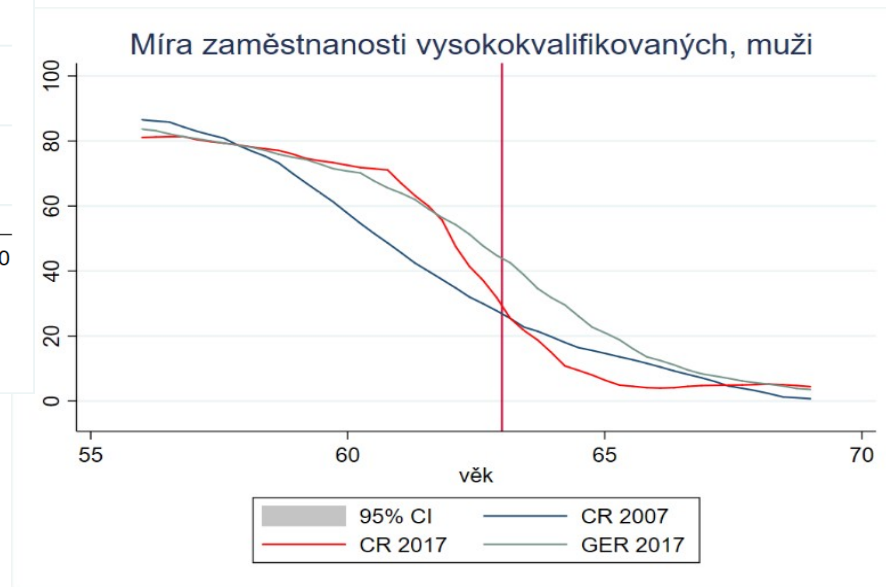

Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE),
vlastní výpočty

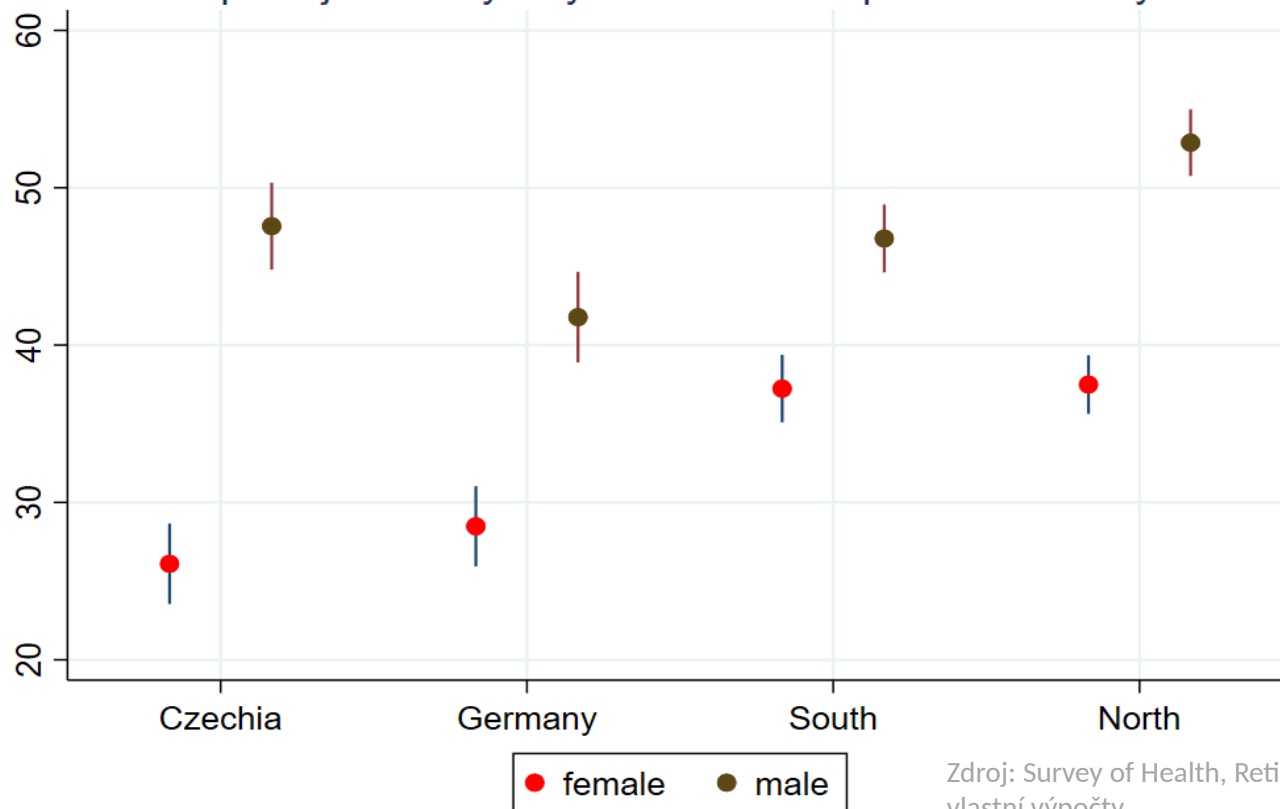
Lidé odcházejí do důchodu výrazně

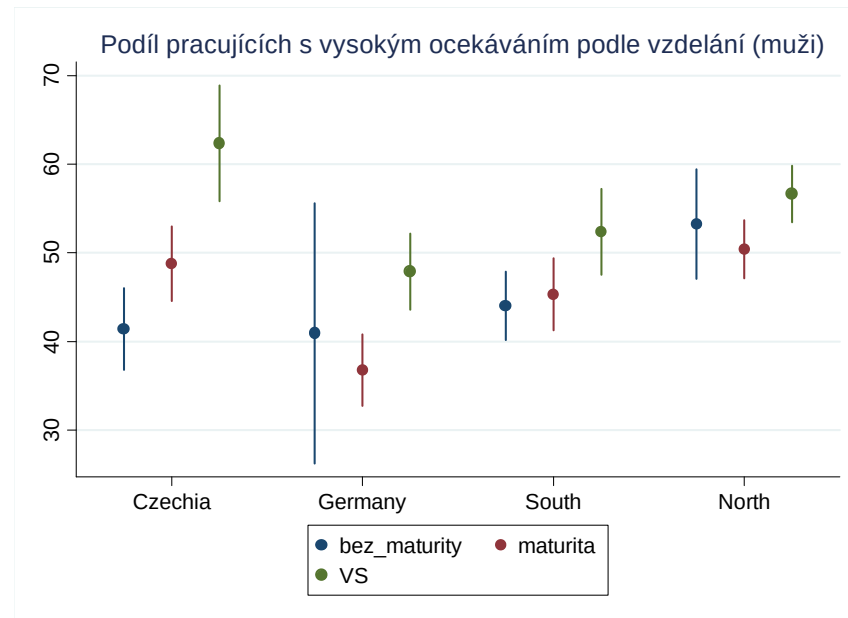
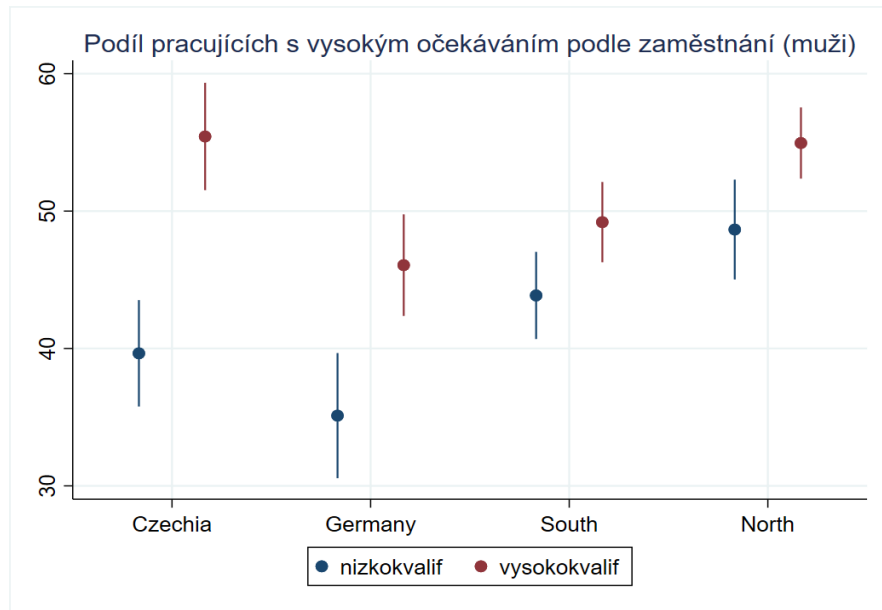
Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE),
vlastní výpočty

Podíl pracujících s vysokým očekáváním pracovní aktivity v 63

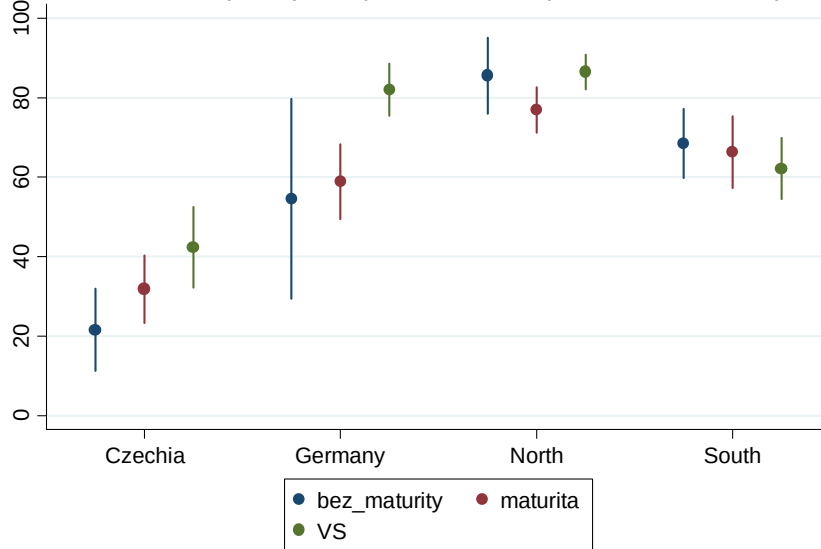

Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE),
vlastní výpočty

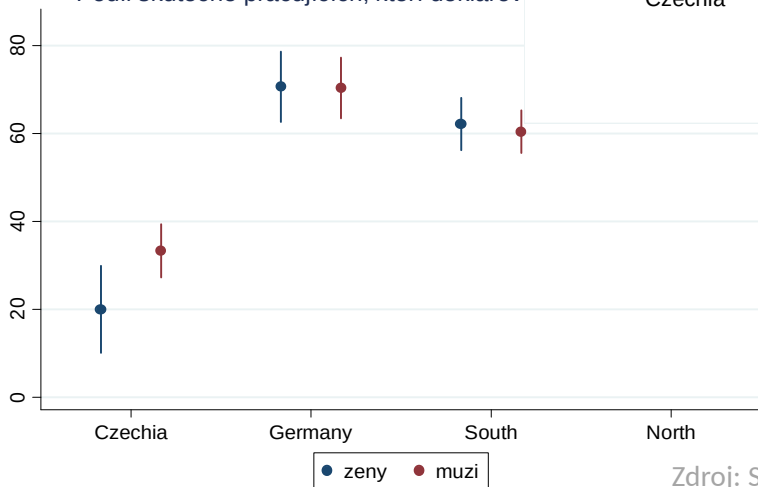

Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE),
vlastní výpočty

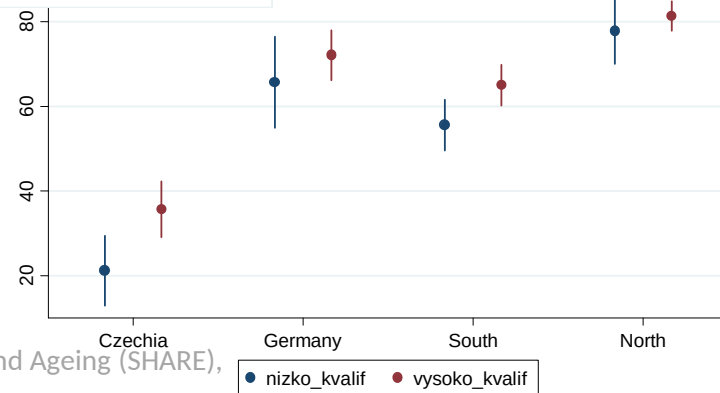
Podíl skutečně pracujících podle vzdělání (deklarovali ochotu prac)

Podíl skutečně pracujících, kteří deklarovali ochotu prac

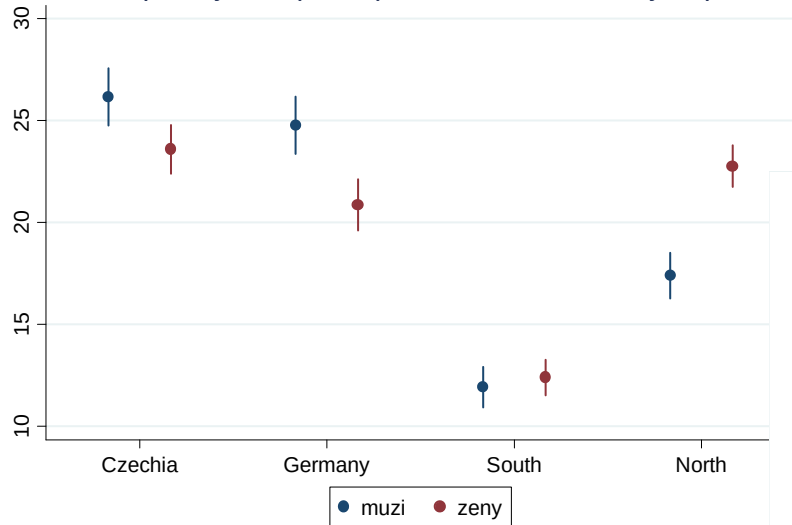
Podíl skutečně pracujících podle zamestnání (deklarovali ochotu prac)

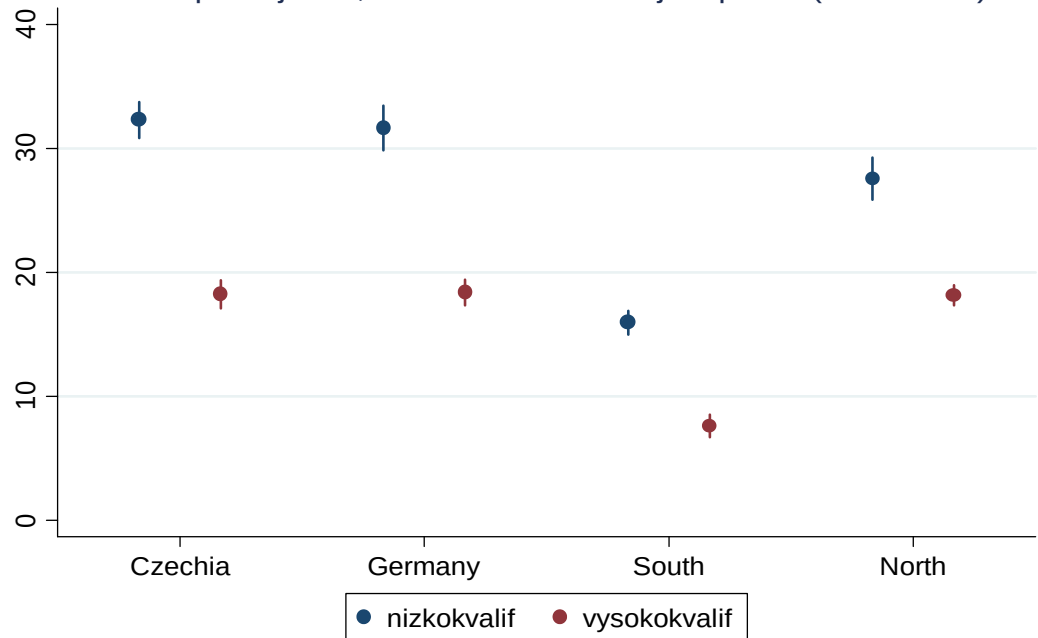
Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE),
vlastní výpočty

Zdravotní stav starších pracujících je podobný tomu v

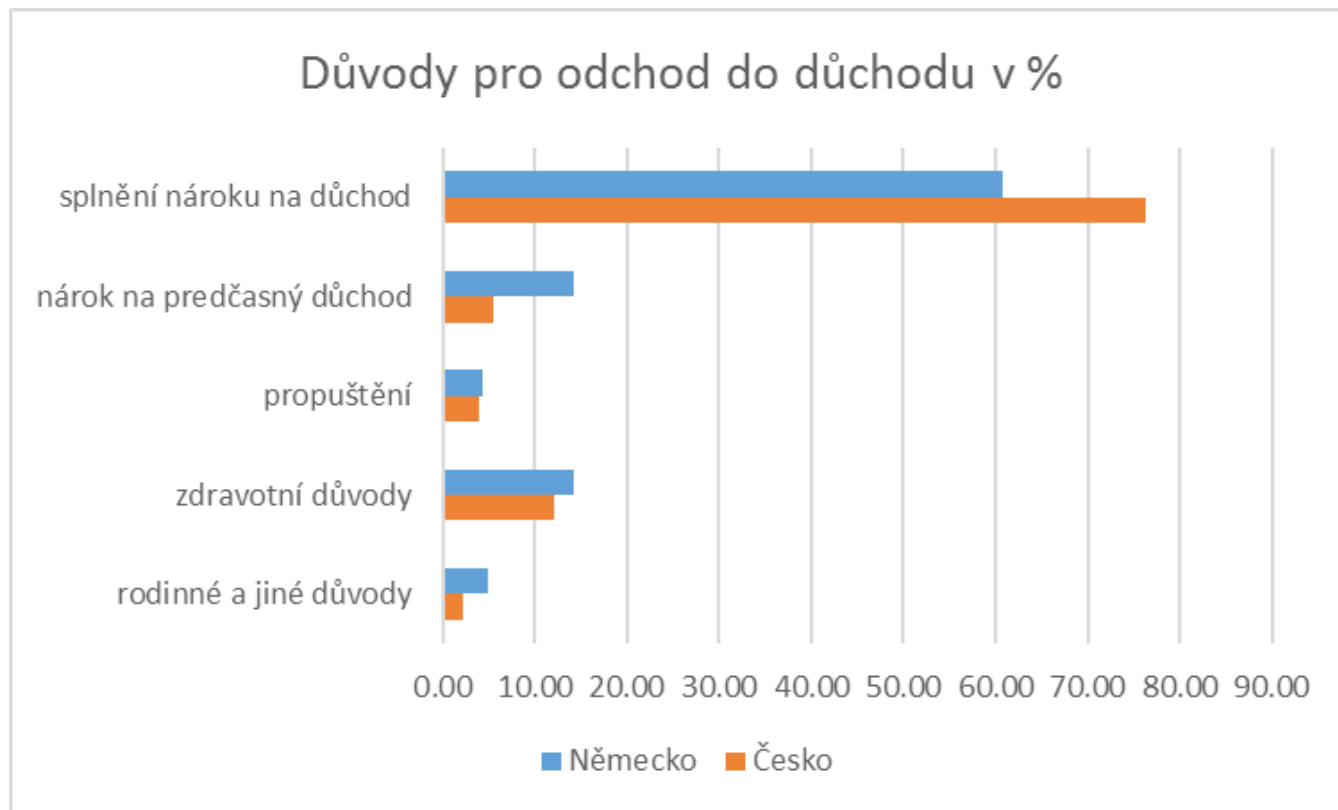
Podíl pracujících (50-61), které zdraví omezuje v práci

Podíl pracujících, které zdraví omezuje v práci (kvalifikace)

Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE),
vlastní výpočty

Zdroj: Survey of Health, Retirement and Ageing (SHARE)

Současný systém vytlačuje většinu lidí mimo trh práce, když narazí na důchodový věk.

70 % z těch, kteří očekávali, že budou pracovat, následně ve věku 63 nepracují.

Stávající zkušenost s prodlužováním důchodového věku je velmi pozitivní, ale potřebujeme další popostrčení k delší pracovní aktivitě (daně, větší bonifikace práce v důchodovém věku).

Většina pracovníků není limitována zdravím při odchodu do důchodu.

Je možné se inspirovat v jiných státech EU, které mají zkušenosti s vyšším důchodovým věkem.

Vzhledem k demografickému vývoji je zřejmé, že v budoucnu dojde k prolomení stropu 65 let.

Bude nutné uvažovat o specifickém důchodovém věku (pojištění?) pro fyzicky náročné profese (15-25 % pracovního trhu).

VÝZKUMNÝ PROGRAM 13

EFEKTIVNÍ VEŘEJNÉ POLITIKY A SOUČASNÁ SPOLEČNOST

CÍLE

- zkoumat faktory a problémy socio-ekonomické, normativní a filozofické povahy, které dynamicky ovlivňují veřejné politiky
- přinášet vhled do kauzality společenských fenoménů a procesů
- srozumitelně prezentovat výsledky a vědecké poznatky širší veřejnosti
- participovat na veřejných diskusích, obohacovat je o nezávislé a kritické vhledy

Filip Pertold, Ph.D.
filip.pertold@cerge*✉*i.cz

www.cerge-ei.cz
www.cz.cerge-ei.cz
www.idea.cerge-ei.cz